

Národní licence pro měřicí nástroj[e]?

Konference KRE 2014

Strategické řízení výzkumu a role bibliometrických údajů

martin.svoboda@techlib.cz

Praha, NTK, 9. 10. 2014

Obsah

- Strategické řízení výzkumu
- Publikační činnost – a co dál
- Stav v Česku
- Vyhodnocování dat o publikacích
- Národní licence? Konsorcium?

Strategické řízení výzkumu

- Slyšeli jsme prof. Demšara a doc. Münicha hovořit o mechanismech řízení výzkumu
- Nástrojem řízení je poskytování zdrojů, především finančních
- Nutným předpokladem efektivní alokace zdrojů je pokud možno objektivní, realistické zhodnocení stavu, kvality a potenciálu výzkumu v kontextu instituce, státu a celosvětovém
- Hodnocení se opírá o atributy kvalitativní a kvantitativní
- Ať jsou metody hodnocení jakékoliv, mezi kvantitativními atributy hrají nezanedbatelnou roli **tvrdá data** o publikační, patentové a další měřitelné aktivitě subjektů
- V dalším se budeme věnovat nástrojům na vyhodnocení publikační činnosti – s vědomím toho, že jsou **jen jednou** složkou hodnocení

Publikační činnost – a co dál

- Východiskem je kvalitní zachycení publikační aktivity autorů, pracovišť, institucí (vysokých škol, ústavů AV ČR, atd.)
- Na počátku: bibliografické / abstraktové databáze, již ty dovolovaly metodami (nyní zvanými CI) sledovat vývoj produktů, skladbu týmů, aj.
- Nová úroveň: citační analýzy Eugene Garfield 1955 – hodnocení působení dokumentu – citační databáze
- Další vývoj: ne pouhé mechanické počítání publikací a impaktů nýbrž vyhodnocení **souvislostí** shlukovou analýzou, nalézání **trendů** a **porovnávání** s příbuznými pracovišti
- Dobře srozumitelné grafické výstupy dávají vrcholnému managementu vysokých škol a výzkumných institucí možnost odhalit včas silné i slabé stránky, hrozby a příležitosti a efektivně alokovat zdroje

Stav v Česku

- Pro hodnocení výsledků výzkumu je v současnosti rozhodující především citační databáze Web of Knowledge produkovaná firmou Thomson Reuters
- Vedle ní je rovněž využívána rychle se rozvíjející databáze Scopus z produkce Elsevier B.V.
- Vedle samotných hrubých dat o publikacích obě společnosti nabízejí propracované nástroje na jejich vyhodnocování:
 - Thomson Reuters – InCites
 - Elsevier B.V. – SciVal
- Využití jejich potenciálu vyžaduje školený kvalifikovaný personál

Vyhodnocování dat o publikacích

- Vyhodnocování těchto dat není triviální proces
- Má (přinejmenším) tři podstatné fáze:
 1. „vyčištění“ dat: identifikace osob, institucí, jejich složek, to je **trvalý proces**, nutnost zavedení permanentních identifikátorů,
 2. expertní tým na zpracování výstupů: znalost nástrojů, statistických metod, infromatické dovednosti,
 3. interpretace: je věc **zadavatele**, ne **zpracovatele**.
- To vše může být výhodné neopakovat na každé vysoké škole či výzkumné instituci, ale zřídit pracoviště společné.

Národní licence? Konsorcium? (1)

- NTK má zkušenosti s prací s nástrojem SciVal, mj. v rámci IPN Metodika
- NTK pracovala na vyčištění dat ve Scopusu
- NTK zvažovala záměr pořídit některý nástroj společně pro „konsorcium“ vysokých škol, Akademie věd ČR a dalších výzkumných organizací
- Výzva skupiny prorektorů pro VaV aktuálnost záměru potvrdila
- Konsorcium by mohlo pracovat ve dvou modech:
 - NTK bude zpracovávat pravidelně základní výstupy pro členy konsorcia, kteří si to budou přát, další ad hoc analýzy na objednávku,
 - někteří členové si mohou analýzy připravovat sami.

Národní licence? Konsorcium? (2)

- NTK požádala oba potenciální dodavatele o nabídky pro konsorcium ve třech verzích:
 - celonárodní (všechny VŠ, AV ČR a všechny z veřejných prostředků financované VO)
 - široké (cca 23 institucí)
 - instituce s nejvyšším výzkumným výstupem (cca 12 institucí)
- Nabídky jsou srovnatelné, zvýhodňují vyšší počet členů „konsorcia“ a rychlé rozhodnutí
- NTK je připravena konsorcium organizovat a zpracovávat
- Zájemce prosím o zaslání kontaktu na Lenka.Hvezdova@techlib.cz / BibMet@techlib.cz

